

София, 17 август, 2022 г.

изх. № 3323/17.08.2022

ДО Г-Н ИВАН ШИШКОВ

МИНИСТЪР НА РЕГИОНАЛНОТО УСТРОЙСТВО И РАЗВИТИЕ

КОПИЕ ДО Г-Н ИВАЙЛО АЛЕКСИЕВ

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА АГЕНЦИЯ ЗА УСТОЙЧИВО ЕНЕРГИЙНО РАЗВИТИЕ

Относно: Промени в Директивата за енергийни характеристики на сградите и предстоящият процес на изготвяне на национални планове за саниране за Република България

Уважаеми г-н Шишков,

Уважаеми г-н Алексиев,

От името WWF България се обръщаме към Вас във връзка с измененията в Директивата за енергийни характеристики на сградите и работата на МРРБ, свързана с ускоряване на реформите и инвестициите в енергийна ефективност и предстоящия процес на изготвяне на национални планове за саниране за Република България.

WWF е една от водещите природозащитни организации в световен мащаб. Мисията ни е да помогнем хората да живеят в хармония с природата. Работим и за ограничаване на климатичните промени, и смекчаване на вредния ефект от тях върху хората и природните екосистеми. WWF България работи усилено, за да гарантира, че политиките и законите, **подкрепящи целите на Зелената сделка и пакета “Подготвени за цел 55”**, ще са ефективни и навременни, и ще отговарят на заявената амбиция за **подобряване на благосъстоянието и здравето на гражданите и постигането на стабилен климат и добра среда за живот на бъдещите поколения.**

С настоящото писмо WWF България искаме да обърнем внимание на приетите промени в Директивата за енергийни характеристики на сградите, които налагат **целенасочени действия и мерки за постигане на новите цели, а именно:**

- **Разработка на национални планове за саниране на сгради чрез насочване на финансирането само за енергийно бедни домакинства** и синхронизиране на тези планове със социалните климатични планове и интегрираните планове за енергетика и климат след картографиране на енергийно бедните семейства и създаване на регистри на сградите с налична информация за състоянието им;
- **Актуализиране на оценката за необходимо финансиране, с включване на новите изисквания на директивата за инфраструктура за интелигентни**

сгради, устойчива мобилност и достъпност за хората с увреждания, отчитане на влиянието на инфлацията върху общия необходим ресурс, и ясен разчет на инвестиционния разход по фондове в краткосрочен план.

- **Улесняване на процеса на прилагане на минимални стандарти за енергийни характеристики на съществуващи сгради** и обособени части от сгради чрез подсигуриране на финансова и административна подкрепа за уязвимите групи;

Изпълнението на тези мерки без отчитане на сериозността на проблема с енергийната бедност в България крие рискове от недобро планиране на необходимия ресурс за жилищно обновяване, неефективно изразходване на ресурсите при изпълнение на целите за обновяване на националния сграден жилищен фонд, и с това да затвърди или донесе нови тежести за българските домакинства.

От държавите членки ще се изисква да подпомогнат спазването на минималните стандарти за енергийните характеристики с подходяща рамка за подкрепа, която включва финансова подкрепа, техническа помощ, премахване на пречките и наблюдение на социалното въздействие, по-специално върху най-уязвимите.

WWF България вярва, че най-важните цели и приоритети за сградния сектор са:

1) драстичното намаляване на потреблението на енергия от съществуващите сгради чрез увеличаване на скоростта и дълбочината на реновирането;

2) използване на възобновяема енергия за покриване на оставащите енергийни нужди на сградния фонд и

3) интегриране на сградния сектор в гъвкава енергийна система, базирана на възобновяеми източници, за да се гарантира, че останалите енергийни нужди на сградния фонд се доставят от чиста и устойчива енергия.

За това бихме искали да насочим вниманието Ви към конкретни изисквания от Директивата, засягащи проблема с енергийната бедност в страната, и да предложим мерки за по-ефективно изпълнение на изискванията.

1. Защо е важно изпълнението на новите промени в Директивата за енергийни характеристики на сградите за целите на пакета „Подготвени за цел 55“ в България?

С приемането на промените в Директивата за енергийни характеристики на сградите (ДЕХС), страната ни е отговорна за ускоряване на темповете и обхвата на вълната на саниране, предоставяне на информация за енергийните характеристики и устойчивост на сградите и свеждане на всички сгради в съответствие с изискванията за климатична неутралност до 2050 г. В тези цели са включени и изисквания за по-висок брой санирания, монтиране на отоплителни инсталации с нулеви преки емисии на парникови газове и интегриране на енергия от възобновяеми източници. Същевременно, при основен ремонт и обновяване, сградите трябва да предвиждат и развитие на инфраструктура за целите на устойчива мобилност.

България трябва да обнови близо 19 млн.кв.м. жилищна площ до 2030 г., за да постигне заложените цели в дългосрочната стратегия за обновяване на националния сграден

фонд¹ от над 111 млн. м² до 2050 г., и да доведе до намаляване на емисиите с 1065 килотона CO₂ до 2030 г. и 6220 килотона до 2050г.. Тази цел е поставена при следните специфики на сградния фонд в страната ни:

А) Голяма част от жилищата в България са с лоши енергийни характеристики и реализират големи топлинни загуби през зимата. Според анализ на МРРБ² делът на сградите с най-лоши енергийни характеристики (класове E, F и G) е висок – над 90 % (94 % при панелните сгради; 92,4 % при стоманобетонните сгради). Това е неблагоприятна стартова позиция на процеса на жилищно обновяване.

Б) Малък процент от многофамилните сгради са реновирани, а в еднофамилните живее голям процент енергийно бедни домакинства. За периода от 2007 до 2020 г. са реновирани едва 2 514 сгради от общо 66 865 обитавани многофамилни сгради или едва 3.8% от общия брой в страната. Неизвестен е прогресът на реновиране при еднофамилните къщи, при които инициативата за повишаване на ефективността е изцяло индивидуална. Близо 40% от населението в България живее в самостоятелни къщи, а също и 54% от възрастното население над 65 г., което говори за изключителна уязвимост и по-висока енергийна бедност на този сегмент. Според анализи³, енергийната бедност в този сегмент е изключително висока, над 70% от домакинствата изразходват над 10% от дохода си за енергия, като средният дял на разхода само за енергия надвишава 14,3% от дохода през 2017 г. Това говори за по-висока необходимост от целенасочена държавна политика за всеки сегмент.

В) България е сред страните с най-високи нива на енергийна бедност. През 2020 г. средното ниво на доходите на българите се равнява на ¼ от средното за ЕС⁴ като разходите за енергия са близо 60% от средните за ЕС⁵, което предполага много по-висок дял на разходите за енергия в средностатистическо домакинство в България в сравнение с домакинствата в ЕС. Изчисления на БАН⁶ показват, че близо 60% от домакинствата в страната изразходват над 10% от нетните си приходи за енергия като средният дял на разхода за енергия от дохода е 14%. **Този процент е два пъти по-висок от средното ниво за ЕС, което говори за намалена способност за самостоятелна инвестиция на българските домакинства в мерки за повишаване на енергийна ефективност** поради сравнително по-малък размер на разполагаемия доход, както и до „избор“ на ниско ефективен и нискокачествен начин на отопление с твърдо гориво – дърва и въглища, замърсяващи атмосферния въздух, но и въздуха вътре в помещенията.

Г) Двучифрената инфлация води до спад в покупателната способност на българите с много по-бързи темпове в сравнение с останалите страни от ЕС. Според данни на КНСБ⁷, ръста в хармонизирания индекс на потребителските цени на годишна база през юни 2022 г. е 14.8%, в България при средно 9.6% за ЕС. У нас се отчита нарастване на цените на твърдото гориво със 70% на годишна база спрямо юни

¹ МРРБ. 2020. Дългосрочна стратегия за обновяване на националния сграден фонд от жилищни и нежилищни сгради до 2050 г., <http://www.strategy.bg/PublicConsultations/View.aspx?lang=bg-BG&Id=5315>, стр.72/144

² МРРБ. 2020. Дългосрочна стратегия за обновяване на националния сграден фонд от жилищни и нежилищни сгради до 2050 г., <http://www.strategy.bg/PublicConsultations/View.aspx?lang=bg-BG&Id=5315>.

³ Пенева Т. 2022. Ще имат ли ефект мерките от Зелената сделка върху енергийната бедност в България. Годишник на Софийски университет „Св. Климент Охридски“, том 21, 2022, стр. 153-169.

⁴ Mean and median income by household type - EU-SILC and ECHP surveys [ilc_di04]

⁵ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/NRG_PC_204__custom_2855620/default/table?lang=en

⁶ Пенева, Т. 2020. Устойчиво развитие и енергийна бедност. Общонаучно списание на Българската академия на науките, ISSN 2683-0302, бр.3/2020, стр.36

⁷ [1268 лв. достигна нетната заплата за издръжка за един работещ през юни - Конфедерация на независимите синдикати в България \(КНСБ\) \(knsb-bg.org\)](http://1268lv.com)

2021 г.⁸, и със 128.5% на газа. Според изследването на динамиката на цените и издръжката на живот, близо 2/3 от работещите в България са на заплата под заплатата за издръжка през юни 2022 г., като техният брой е нараснал с 222 хиляди само от ноември 2021 г. С това се ограничава възможността на домакинствата да контролират разхода си за енергия чрез потребление на евтин енергиен ресурс (дърва), като расте невъзможността им за инвестиционен разход в ефективно и екологично оборудване.

Д) Недобър социално-икономически статус на населението в България.

Всички тези промени, както и влошаващите се икономически последици от климатичните промени, се отнасят до население в тежко и влошаващо се социално-икономическо състояние. В България имаме 932 хил. души пенсионери от общо 2 млн. пенсионери, които са на минимална пенсия или под минимална - в края на декември 2021 г.⁹, 493 хил. работещи на минимална работна заплата през 2020 г.¹⁰, и близо милион неформални работници¹¹, без осигуровки и неплащащи данъци, със средна ставка от 1.5 лв./час през 2019 г.

Всичко това говори за ограничените възможности страната да постигне самостоятелно заложените цели до 2030 г. без целесъобразно и ефективно разходване на средствата по фондовете на ЕС - ПВУ, новия Социален фонд за климата, както и финансирането по многогодишната финансова рамка 2021-2027 г.. Очаква се предвиденото финансиране да реализира мерки за обновяване на едва 1000 сгради за всеки от трите механизма, което ще бъде недостатъчно за заложените цели и за нарастващия брой уязвими домакинства.

При растящ обхват на уязвимите групи, е налице ограничен финансов ресурс за дългосрочни мерки за енергийна ефективност и подобряване на характеристиките на сградния фонд в жилищни сгради. С това се компроментира възможността за извършване на "справедлив енергиен преход" като част от националния декарбонизационен план, което би създавало социално напрежение и липса на подкрепа за декарбонизацията на страната от една значителна част от населението.

За да бъдат изпълнени целите на ДЕСХ, е необходимо и целенасочено развитие на мерките в приоритетните области на стратегията за вълната на саниране:

- Справяне с енергийната бедност и с проблема на сградите с най-лоши характеристики.
- Декарбонизиране на системите за отопление и охлаждане.
- Ранно въвеждане на регистри на сградите и сертификати.

От WWF България считаме, че е важно приоритетното и стратегическо използване на санирането като мярка за декарбонизация и справяне с енергийната бедност, както и за осигуряване на достъп до здравословно жилищно настаняване за всички домакинства, включително за хората с увреждания и за възрастните хора. Това е изключително важно за постигане, както на целите в пакет „Подготвени за цел 55“, така и за подобряване на благосъстоянието на българското общество.

По-долу са представени опасенията ни при изпълнение на заложените промени в ДЕСХ и вижданията ни за успешно реализиране на целите.

⁸ [По-скъпи дърва за огрев за предстоящия зимен сезон - Битови сметки - www.pariteni.bg](http://www.pariteni.bg)

⁹ НОИ. 2021. Статистически бюлетин към 31.12.2021 г. [STATB42021.pdf \(asapbg.com\)](http://STATB42021.pdf)

¹⁰ [22% от всички наети лица в България работят за минимална заплата - Инвестор \(investor.bg\)](http://investor.bg)

¹¹ [WIEGO COVID-19 Crisis FactSheet Pleven Bulgarian for Web.pdf](http://WIEGO_COVID-19_Crisis_FactSheet_Pleven_Bulgarian_for_Web.pdf)

2. Какво е важно да се направи за успешното приложение на ДЕСХ за намаляване на енергийната бедност в България?

2.1. По отношение на националните планове за саниране:

За изпълнение на мерките заложи в ДЕСХ, държавите членки трябва да разработят национални планове за саниране на сградите до 30 юни 2024 г., заедно с актуализираните интегрирани Национални планове в областта на енергетиката и климата (НПЕК), в съответствие с чл. 14 от Регламент (ЕС) 2018/1999. Плановете за саниране в последствие ще бъдат представяни като част от НПЕК и ще следват техните цикли на представяне, актуализиране, одобряване.

Същият срок за разработка имат и Социалните планове за климат, които са неотменна част за одобрение на финансирането по Социалния климатичен фонд, и които трябва да бъдат подадени за одобрение от ЕК в срок до 30 юни 2024 г.

WWF България счита, че е **изключително важно синхронизирането на трите плана от водещите институции МРРБ, МТСП, МОСВ и МЕ по отношение на приложението на механизъм за енергийна бедност**. В момента предстои да се разработи такъв механизъм в рамките на Комисия за енергийна ефективност и енергийна бедност към Консултативния съвет за Европейската зелена сделка (КЕССЗ), за което е много важно МРРБ и АУЕР като ключови участници при работата си да следят за няколко аспекта:

- 1) Включване на достатъчен брой показатели за сградни характеристики при дефиниране на проблема за енергийна бедност, заложен в Реформа 2 на Плана за възстановяване и устойчивост.
- 2) Диагностика на национално ниво на процента население в енергийна бедност с данни от преброяването на населението, картографиране на енергийно бедните домакинства по райони, населени места, административни райони.
- 3) Фокусиране на програмите за саниране и в последствие комуникационната кампания за обновяване на местно ниво в районите с висок процент на енергийна бедност.
- 4) Преоценка на необходимия инвестиционен ресурс за постигане, както на целите по климатичните планове и плановете за саниране, така и в социалните климатични планове за изкореняване на енергийната бедност.
- 5) Обвързване на целите на трите плана с резултати за конкретно намаляване на процента енергийно бедни домакинства на най-малката възможна административна единица при разработка на политики и мерки.
- 6) Актуализация на договорения финансов ресурс по различните финансови инструменти за домакинствата и оценка на недостига в краткосрочен план, за всяка година.
- 7) Гарантиране на достатъчно бюджетни и административни ресурси за изпълнението на плановете.

Датата за следващия преглед на плановете след първото им одобрение се определя най-късно до края на 2027 г. Според резултатите от изпълнението на плановете, **Комисията може да наложи повишена амбиция и допълнителни стимули. България трябва да избягва подобен тип стимули, които носят прекомерна директна тежест за най-уязвимите крайни потребители – домакинствата**. У нас нивото на енергийна бедност е най-високо в целия ЕС и домакинствата имат ограничена възможност да понесат тежестта нито на допълнителни такси за въглеродни емисии на сградите, нито каквито е и да са икономически стимули чрез данъци за сгради или сметки за енергия.

Затова е изключително важно **навременното привеждане на мерките в действие**, и възможността да се увеличи обхвата на подпомогнатите домакинства в рамките на един и същ финансов ресурс. **От тук следва ограничаването на 100-процентовото финансиране на мерки за саниране с цел насочване на повече финансов ресурс само за най-уязвимите и разработката и привеждане в действие на ясен план за съ-финансиране на санирането от домакинствата за следващите години до 2050 г. включително.** Такъв план трябва да даде предвидимост на гражданите, и да стимулира ранните инвестиции в мерки за повишаване на енергийна ефективност, преминаване към декарбонизирано отопление и охлаждане, изграждане на устойчива мобилна инфраструктура и оборудване.

В националните планове за саниране на сградите трябва да се обърне внимание на наблюдението на намаляването на броя на хората, засегнати от енергийна бедност, и на населението, живеещо в неподходящи жилища (напр. течачи стени или покриви) или с неподходящи условия на топлинен комфорт.

В допълнение към горепосочените елементи за разработка на планове за саниране искаме да отправим следните коментари:

1. При преглед на националния сграден фонд, което е първа част от националните планове за сгради, изразяваме следните притеснения:

- Планирането изисква национална база данни, а у нас липсва регистър на сградите по административен район и информация за година на строене, вид на конструкцията и т.н.
- Приоритизиране на сградите по тяхното състояние е трудно, тъй като сградите с най-лоши характеристики могат да бъдат оценени като такива само след регистриране и сертифициране.
- Липсват данни и анализ на средностатистическия социален микс в една сграда, но повечето констатации на различни институции сочат наличие на разнородност на социалния статус на жителите във всички сгради.

2. При разработката на пътна карта за 2030, 2040, 2050 г., втора част от националните планове, изразяваме следните притеснения:

- Липсва план за саниране на индивидуалните къщи, и за подмяна на отоплителните инсталации с ефективни и икономически достъпни инсталации, на база на ВЕИ.

В България сегментът на най-уязвимото население включва и население без адресни регистрации в малцинствените квартали, и възрастно население в обезлюдяващи райони.

Необходим е регионален анализ и индивидуален подход при разработка на цялостна жилищна стратегия за работата с тези райони и групи, с отделни части, както за райони с жилища без законна собственост, така и за обезлюдяващи райони.

3. При преглед на прилаганите и планираните политики и мерки, трета част от националните планове, е необходимо да се актуализират плановете с новите изисквания на ДЕХС с включване на новите елементи:

- Задължително окабеляване при основен ремонт и обновяване на сграда за целите на зарядни станции за електромобили към блоковете.
- Подобряване на инфраструктура за паркиране на велосипеди със задължително обособяване на части за тази цел във всяка сграда.

- Подобряване на зелената инфраструктура в жилищните райони и забрана на черните битумни покриви с цел намаляване на тежкия ефект от горещите вълни.
- Задължително включване на части за достъпност на хората с увреждания.
- Модернизиране на частна инфраструктура за зареждане на паркинги в близост до сгради.
- Осъвременяване на експлоатационните показатели на строителни продукти и по-строги изисквания за качество и екологична устойчивост на материалите.

В тази връзка, Дългосрочната стратегия за жилищно обновяване не е направила оценка на финансовия ресурс, необходим за горепосочените допълнения. В заложените в стратегията мерки са посочени само тези свързани със саниране на сградите и подмяна на отоплителните системи и инсталиране на такива с източници на възобновяема енергия.

Необходима е преоценка на необходимия финансов ресурс, която да включи новите изисквания в Директивата (ДЕХС) или отделна разработка на елементи към други програми и планове засягащи жилищните сгради.

В допълнение към опасенията за недостатъчно предвиден финансов ресурс, считаме също така, че е важно е да се извършат следните дейности:

- Актуализация на финансовия ресурс в условията на инфлация, с възможност за индексирание за своевременно наблюдение на цените на пазара на строителни продукти, отговарящи на новите експлоатационни показатели.
- Преглед на техническите изисквания за изграждане на сградни инсталации за ВЕИ, съхранение на енергия и зарядни станции, така че същите да са максимално достъпни и безопасни (като се има предвид и риска от пожари, при нарастващите температури и горещи вълни).

2.2. По отношение на по-високия брой санирания:

До 2030 г. годишният процент на енергийно саниране на сгради най-малко да се удвои и да се стимулира основното саниране. От WWF България считаме, че за изпълнението на тази цел е необходимо:

- **Разработка на ясни краткосрочни планове за действие, с които да се постигне изискването 3% от сградния фонд да се реновира ежегодно.** Оценка на покриването на краткосрочните цели с фондовете по ПБУ и Социалния климатичен фонд в краткосрочен план до 2030 г. В страните от западна Европа като Германия¹², Финландия¹³, Норвегия, се актуализират на годишна база плановете за саниране на сгради и ежегодно се одобрява цялостния бюджет за саниране с национално финансиране за всяка година.
- **Оценка на необходимостта от частно финансиране.** Тъй като първата партида сгради ще бъдат санирани със 100% финансиране, без да се прилага критерии за бедност и схеми за съфинансиране, то общата сума по ПБУ ще бъде концентрирана в по-малък брой сгради и ще покрие по-малък дял от целите. Необходимо е да се направи оценка на възможността да се постигнат целите по-бързо при прилагане на схеми за частно съфинансиране от домакинствата при 80% безвъзмездни средства и 50% безвъзмездни средства.
- **Оценка на необходимостта от финансиране за намаляване на емисиите от сгради в крайните етапи на жизнения цикъл.** Годишният процент саниране е

¹² [Funding for energy-efficient buildings so far in 2021 already exceeds 2020 levels | Clean Energy Wire](#)

¹³ [Implementation of the EPBD in Finland - epbd-ca.eu](#)

изготвен на база Дългосрочната стратегия, която съвкупно определя цели за саниране на 60% от обитаемия сграден фонд. Не е ясно какво ще се случи с останалата част от фонда. Необходимо е аргументиране за избора на този процент и приложение на мерки и действия за останалата част. Измененията на Директивата правят първи стъпки за справяне с въглеродните емисии през целия жизнен цикъл на дадена сграда – необходимо е да се предвидят разходно-ефективни стъпки за намаляване на тези емисии.

- **Прилагане на доходен критерий и механизъм за енергийна бедност за всички възможни финансови инструменти**, които ще бъдат разработени, от заеми за енергийна ефективност и ипотечи за саниране на сгради, през фискални стимули, схеми за данъчно облагане, схеми за фактуриране, гаранционни фондове, фондове, насочени към основно саниране, фондове, насочени към саниране със значителен минимален праг на целеви икономии на енергия и стандарти за ипотечните портфейли.

2.3. По отношение на минималните стандарти за енергийни характеристики и сертифицирането на сградите:

В момента държавите членки са свободни да определят конкретни срокове за въвеждане на минимални стандарти за енергийни характеристики, като те само трябва да бъдат проектирани с оглед на националната пътна карта и целите за 2030, 2040 и 2050 г. За да се проектират, необходимо е да предхожда процес на регистриране и също така сертифициране на сградите. Тези процеси е редно да бъдат придружени от благоприятна рамка, включваща **техническа помощ и финансови мерки**, със специално внимание към програмите за обновяване за домакинства с ниски доходи, уязвими и енергийно бедни.

От WWF България считаме, че е важно:

- 1) Въвеждането на стандартите да започне много преди 2029 г.
- 2) Синхронизирането на образеца на сертификата с приложените в Директивата да приключи поне година преди 31 декември 2025 г.
- 3) Сертифицирането да започне още през 2024 г.
- 4) Държавата да не разчита единствено на схемите за плащане на разходите за енергийна ефективност през сметките, а да подsigури достатъчен финансов ресурс.
- 5) Държавата да подкрепи енергийно бедните домакинства чрез предоставяне на еднократна помощ за сертифициране на сградата, за да може на тази база да се прави по-адекватно планиране и да се адаптират резултатите от сертифицирането при актуализация на плановете за саниране.
- 6) Постигане на енергийна независимост на ниво домакинство, чрез гарантиране на достатъчен брой ниско-разходни мерки за поставяне на слънчеви колектори, соларни панели, термopомпи, отоплителни системи ползващи пелети, които могат във възможно най-кратък срок да бъдат изпълнени и да обхванат широк кръг уязвими потребители.
Широкият обхват на домакинствата с фотоволтаични панели ще повиши енергийната независимост и ще намали драстично разхода за енергия.
- 7) Ранно сертифициране на сградите, което да позволи да се отразят навременно и адекватно различията в националните сградни фондове и да се вземат предвид в по-голяма степен при преразглеждане на резултатите по плановете през 2027 г. и налагане на стимули или санкции от страна на ЕК.
- 8) **Считаме, че е важно сертификатите да съдържат достатъчен брой елементи за оценка на енергийни характеристики** като незадължителният характер на част от елементите да важи само за планиране на мерките, но не и за отпускане на помощи за саниране.

3. Как накратко изглежда успешното и ефективно транспониране на новите промени в ДЕСХ?

От WWF България считаме, че успешно разработени планове за саниране с отчитане на проблема за енергийната бедност в страната, е необходимо да се подходи сериозно по следните няколко стъпки:

- **Дефиниране, диагностициране и картографиране на енергийна бедност по райони и сгради**, като се обърне внимание на спецификата при отделните сегменти сгради (еднофамилни, многофамилни), както и на уязвими общности, като например битови потребители на топлофикации във въглищни райони.
- **Създаване на регистри на сгради с налична информация за състоянието на сградите**;
- **Актуализиране на оценката за необходимо финансиране, с включване на новите изисквания на директивата за инфраструктура за интелигентни сгради, устойчива мобилност и достъпност за хората с увреждания**, отчитане на влиянието на инфлацията върху общия необходим ресурс, и ясен разчет на инвестиционния разход по фондове в краткосрочен план.
- **Подсигуряване на помощи и подкрепа за сертифициране и обновяване на жилищата на най-ниско доходните домакинства**, с ясно определен източник на финансиране – европейските фондове, национално/частно финансиране, и т.н.
- **Целенасочена самостоятелна работа с отделните видове уязвими домакинства** – в малцинствени квартали, в обезлюдени отдалечени населени места и с хора с увреждания в необходимост от достъпна среда, като се разработва и редовно актуализира национална „Социална жилищна стратегия“.

Същевременно, за да функционира добре механизмът за подкрепа на уязвимите домакинства, е необходима разработката на ясна административна и законодателна рамка в сектор „жилищна политика“. В българската система за социално подпомагане липсва „жилищна помощ“, която е компонент в западните социални системи от десетки години. Това е сериозен проблем на всички страни от ЦИЕ, които никога не са предоставяли подкрепа за наеми, ремонти, енергийна ефективност на обществото под каквато и да е форма.

Оценката на въздействието на ДЕСХ¹⁴ показва, че при липсата ѝ общото необходимо намаление на емисиите ще бъде почти наполовина по-ниско от необходимото в жилищния сектор и сектора на услугите за постигане на целта за 2030 г. От WWF България вярваме, че най-правилният път за повишаване на капацитета на домакинствата за справяне с климатичните промени и енергийната бедност е през дългосрочни мерки в сферата на жилищната политика.

При необходимост сме готови да предоставим допълнителна информация по темата и конструктивно да подкрепим процеса на диагностициране и картографиране на енергийната бедност с данни от националното преброяване, създаване на регистри на сгради и разработка на национални планове.

¹⁴ SWD (2021) 453, работен документ на службите на Комисията, Доклад за оценка на въздействието, придружаващ документа, Директива на Европейския парламент и на Съвета относно енергийните характеристики на сградите (преработен текст).

Лице за контакт: Теодора Пенева, Старши експерт „Климат и Енергия“, WWF България, тел. +359 878 588 757, ел.поща: tpeneva@wwf.bg.

С уважение:

Веселина Кавръкова

Изпълнителен директор

WWF България

